

Úkol 1

1. Která z následujících slov obsahují **diftong** a která **hiát**?

neurvalý, oddálit, doučit, Nikaragua, neuropatie, liška Bystrouška, Andreu, sauna

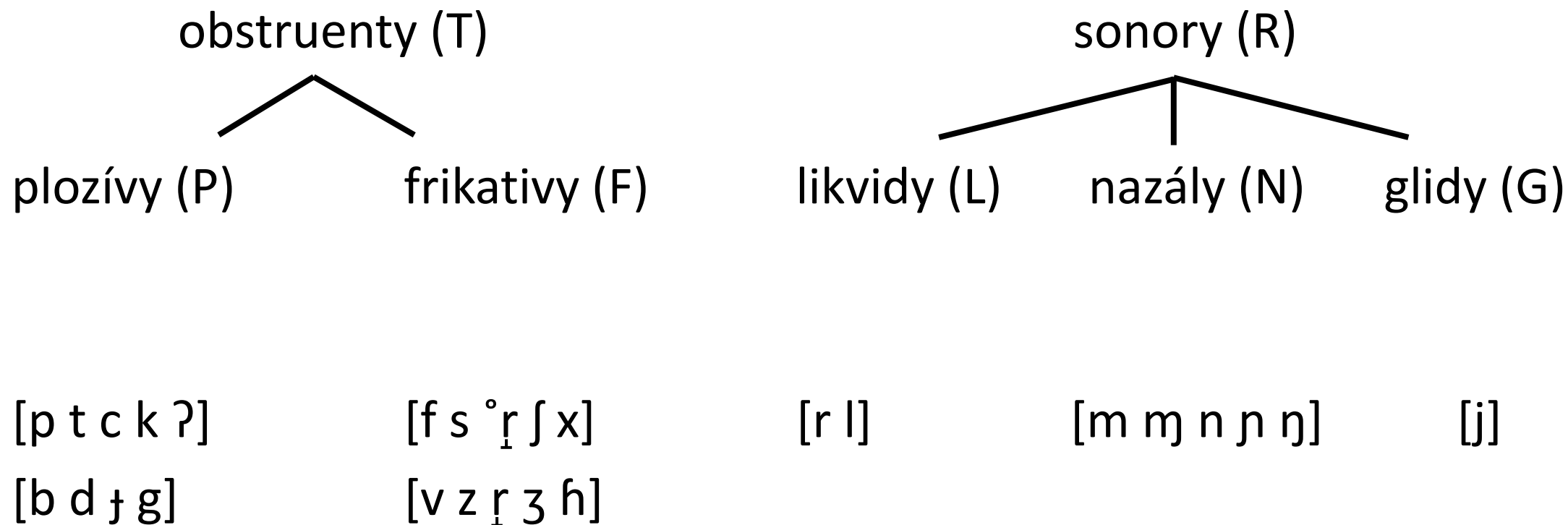
2. Která z následujících slov obsahují **afrikáty**?

syčet, křivý, znělý, ženský, džus, tulpas, cizinci

3. Která z následujících slov obsahují **střední vokály**?

zubař, cizí, lanovka, úkol, prst, stravné

Skupiny konsonantů: způsob tvoření

Inventář vs. fonotaktika

inventář

= množina hlásek jazyka

fonotaktika

= jejich distribuce

distribuce hlásky X = množina
kontextů, v nichž se vyskytuje

Distribuce: formalizace

va[n]a	n/ a_a	}	N / V_V
o[n]uce	n/ o_u		
le[m]ovat	m/ e_o		
Lou[n]y	n/ ou_ı̇_i		
dla[n]ě	n/ a_e		
lá[m]ou	m/ a:ı̇_ou_ı̇		
po[n]ičit	n/ o_i		

generalizace

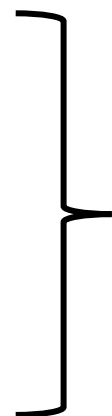
Distribuce: iniciální / finální pozice

[n]ora

[m]oucha

[m]laskat

[ŋ]ikdo

N / # _

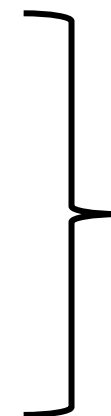
nazála je
na začátku slova

lá[n]

podzi[m]

os[m]

dla[ŋ]

N / _ #

nazála je
na konci slova

Úkol 2

1. Vyberte slova, pro něž platí tato distribuce: T / #_R

skútr, tukový, rušit, dlaň, mručet, knedlík, tkadlec, slunce, pták

2. Uveďte příklady z češtiny ilustrující distribuci hlásek:

střední vokál / F_#

L / V_V

P / C_

Úkol 3

Předložka *k* měla ve staré češtině vokalizovanou variantu [ku]. Na základě následujících úryvků ze stč. textů generalizujte její distribuci.

ku královici sě sebrachu

i zmeška ku kmetóm jíti

die apoštoł ku Galatóm

vedú ho ku Pilátovi

ku Betlému sě blížiechu

i vloži je v úly ku včelám

ku manželství ji přěmluví

ku věčné paměti Boží

Fonotaktika: nazály

	_V	_#	_[p b v f]	_[t d s z ʃ ʒ]	_[k g x]
[n]	[ne]chat	lá[n]	ko[nv]ička	ko[nt]o	✘
[ŋ]	[ne]co	la[ŋ]	✘	chra[ŋt]e	sá[ŋk]y
[ŋ]	✘	✘	✘	✘	li[ŋk]y

Distribuce: paralelní vs. komplementární

	$[n]-[n]$	$[n]-[n]$	$[n]-[n]$
minimální	řek[n]ete	x	x
páry	řek[n]ete		

	#_	_#	$-C_{[-k g x]}$	$-[k g x]$
$[n]$	✓	✓	✓	x
$[n]$	✓	✓	✓	✓
$[n]$	x	x	x	✓

paralelní distribuce

komplementární

distribuce